قانون خدمت وظیفه عمومی

مصوب ۱۳۶۳,۰۷,۲۹با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول: کلیات

ماده ۱ – دفاع از استقلال و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی ایران و جان و مال و ناموس مردم وظیفه دینی و ملی هر فرد ایرانی است و در اجرای این وظیفه کلیه اتباع ذکور دولت جمهوری اسلامی ایران مکلف به انجام خدمت وظیفه عمومی برابر مقررات این قانون می باشند و هیچ فرد مشمول خدمت وظیفه عمومی را جز در موارد مصرحه در این قانون نمی توان از خدمت معاف کرد.

تبصره ۱ – با توجه با اصل ۱۵۱ قانون اساسی واحد بسیج مستضعفین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی موظف است در اسرع وقت امکانات آموزش نظامی اتباع اناث دولت جمهوری اسلامی ایران را با رعایت کلیه موازین شرعی فراهم نماید. این آموزش برای اناث الزامی نیست.

تبصره ۲ – وزارت آموزش و پرورش موظف است با همکاری نیروهای مسلح آموزشهایی را که زمینه ساز آمادگی دفاعی است طبق موازین اسلامی در برنامه های آموزشی مقاطع تحصیلی راهنمایی و دبیرستان پیش بینی نماید. این آموزش برای دختران تنها در زمینه های دفاع غیر نظامی خواهد بود.

ماده ۱ مکرر ـ در این قانون عبارت اختصاری به شرح زیر جایگزین عناوین کامل آنها میگردد:

۱ ـ فرماندهی کل به جای مقام معظم فرماندهی کل قوا ۲ ـ ستاد کل به جای ستاد کل نیروهای مسلح ۳ ـ نیروهای مسلح به جای ستاد کل نیروهای مسلح، ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمانهای وابسته، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای تابعه ۴ ـ ارتش به جای ارتش جمهوری اسلامی ایران ۵ ـ سپاه به جای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ۶ ـ وزارت دفاع به جای وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

۷ ـ وزارت علوم به جای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۸ ـ وزارت بهداشت به جای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۹ ـ سازمان به جای سازمان وظیفه عمومی

۱۰ ـ کارکنان وظیفه به جای افسران وظیفه، درجه داران وظیفه و سربازان عادی وظیفه

ماده ۲ ـ هر فرد ذکور ایرانی در ماهی که طی آن ماه به سن هجده سال تمام می رسد مشمول مقررات خدمت وظیفه عمومی است.

تبصره ـ مشمول کسی است که در شمول قانون خدمت وظیفه عمومی قرار گیرد.

ماده ۳ – سن مشمولان و افراد تحت تکفل از لحاظ خدمت وظیفه و یا معافیت از آن تابع مندرجات اولیه اولین شناسنامه بوده و هر گونه تغییری که بعداً به عمل آمده باشد از لحاظ وظیفه عمومی معتبر نخواهد بود.

تبصره ـ تغییر سن بر مبناء ماده واحده قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی و جلوگیری از تزلزل آنها مصوب ۲ / ۱۱ / ۱۳۶۷، فقط درباره خود مشمولین معتبر است.

ماده ۴ – خدمت وظیفه عمومی ۳۰ سال است و مراحل آن برای کلیه مشمولان به شرح زیر است:

الف ـ مدت خدمت دوره ضرورت (۲۴) ماه است و در صورتی که مشمولان مازاد و یا کمتر از تعداد مورد نیاز باشد ستاد کل با کسب اجازه از فرماندهی کل آن را به کمتر یا بیشتر از مدت دوره ضرورت تغییر می دهد.

ب – دوره احتیاط ۸ سال.

ج – دوره ذخیره اول ۱۰ سال.

د – دوره ذخیره دوم ۱۰ سال.

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۱ – تاریخ شروع و پایان خدمت در مراحل احتیاط و ذخیره از تاریخ پایان خدمت دوره ضرورت محاسبه می گردد و در هر حال تاریخ خاتمه آن از سن ۵۰ سالگی تجاوز نخواهد کرد.

تبصره ۲ – در مواقع ضرورت و بسیج همگانی ممکن است افراد مشمول این قانون تا سن شصت سالگی نیز احضار شوند.

تبصره ۳ – مفاد بند الف این ماده نسبت به مشمولانی مجری است که از اول فروردین ماه سال ۱۳۶۳ به خدمت اعزام شوند.

ماده ۵ ـ کلیه مشمولین قادر به خدمت و بلامانع، به خدمت دوره ضرورت اعزام می شوند و پس از فرا گرفتن آموزشهای نظامی لازم در ابتداء خدمت، بقیه خدمت دوره ضرورت را انجام می دهند.

تعیین ترتیب تقدم و سهمیه بندی مشمولین وظیفه بین هر یک از نیروهای مسلح، توسط ستاد کل با تصویب فرماندهی کل صورت می گیرد.

تبصره ۱ ـ نحوه تأمین سهمیه هر یک از نیروهای مسلح از مشمولین هر دوره، به وسیله کمیسیونی انجام می شود که از نمایندگان نیروهای مزبور به ریاست رئیس سازمان تشکیل میگردد.

تبصره ۲ ـ سپاه می تواند مشمولین مورد نیاز خود را در هر دوره طبق ضوابط خاص پذیرش سپاه، از بین بسیجیان دارای برگه اعزام به خدمت به میزان سهمیه ای که ستاد کل تعیین میکند، انتخاب نموده و قبل از تاریخ اعزام آنان فهرست اسامی آنها را به واحدهای تابعه سازمان اعلام نماید. این مشمولین برای انجام خدمت وظیفه عمومی در اختیار سپاه قرار می گیرند.

تبصره ۳ ـ نیروهای مسلح میتوانند مشمولین متخصص مورد نیاز خود را در سطح کارشناس و بالاتر به میزان سهمیه ای که ستاد کل تعیین میکند به عنوان مشمول خاص از ستاد کل درخواست نمایند.

تبصره ۴ ـ مشمولین وظیفه از تاریخ اعزام از سوی واحدهای وظیفه عمومی ناجا به عنوان کارکنان وظیفه یگان تعیین شده، محسوب می شوند.

ماده ۶ – قانون خدمت نیروی انسانی، درمانی و بهداشتی مصوب ۵۸.۹.۲۴ شورای انقلاب و الحاقیه ها و اصلاحیه های بعدی آن ابقاء و مشمولین مذکور در آن قانون پس از طی دوره آموزش مقدماتی نظامی بعد از تأمین نیازمندیهای نیروهای مسلح ادامه خدمت را تا ۵ سال در وزارت بهداری انجام می دهند.

ماده ۷ – قانون معافیت فارغ التحصیلان مراکز تربیت معلم از خدمت وظیفه عمومی مصوب ۲۷ /۲ /۵۸ شورای انقلاب ابقاء و مشمولین مذکور در آن قانون پس از طی دوره آموزش مقدماتی نظامی بقیه خدمت مقرر در آن قانون را در آموزش و پرورش انجام خواهند داد.

تبصره ۱ ـ وزارت آموزش و پرورش موظف است فارغ التحصیلان تربیت معلم در مراکز آموزشی، از طریق سازمان آنان را به مراکز آموزشی نظامی برای طی دوره آموزش رزم مقدماتی اعزام نماید.

تبصره ۲ ـ دولت موظف است همه ساله اعتبارات لازم را برای آموزشهای فوق در اختیار سپاه قرار دهد.

ماده ۸ – از تاریخ تصویب این قانون به سازمان هواپیمائی کشوری و دانشکده تکنولوژی هواپیمائی کشوری اجازه داده می شود از بین فارغ التحصیلان مشمول این دانشکده و مرکز آموزش فنون هوایی و همچنین فارغ التحصیلان مشمول رشته های هوا فضا، الکترونیک و مهندسی هواپیما که در سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی برابر ضوابط وزارت فرهنگ و آموزش عالی مشغول تحصیل می باشند داوطلبان واجد شرایط را استخدام نمایند. مشمولان مذکور پس از گذراندن آموزش نظامی مربوطه و ایفای تعهد ده سال خدمت از انجام خدمت دورهٔ ضرورت معاف خواهند بود.

ماده ۹ – دانشجویان دوره چهار ساله آموزشی شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران به شرط سپردن تعهد و انجام ۱۰ سال خدمت در این شرکت پس از طی دوره آموزش مقدماتی و تخصصی در نیروی دریایی و بر روی عرشه ناوهای نیروی دریایی از انجام بقیه خدمت دوره ضرورت معاف خواهند بود.

ماده ۱۰ – انجام امور زیر در مورد مشمولین وظیفه عمومی مستلزم ارائه مدرک دال بر رسیدگی به وضع مشمولیت آنان از اداره وظیفه عمومی می باشد و فتوکپی مدرک ارائه شده از جمله منضمات ضروری پرونده متشکله می باشد:

Naghsh
Council rules and regulations

الف – شرکت در آزمایشات رانندگی و اخذ گواهینامه.

ب – دریافت هر گونه وام و کمکهای کشاورزی و صنعتی و دامداری و مسکن از طریق بانکها و وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و نهادهای قانونی.

ج – کاندیدا شدن جهت انتخابات مجلس شورای اسلامی و سایر شورا و انجمنهای قانونی.

د – تحویل اصل گواهینامه یا پایان نامه دوره های تحصیلی دیپلم و بالاتر از وزارتخانه مربوطه.

ه – صدور پروانه کسب و اجازه اشتغال و عضویت در شرکتهای تعاونی.

و – ثبت هر گونه نقل و انتقال غیرقهری اموال به طور مستقیم و غیر مستقیم در دفاتر اسناد رسمی.

ز – دریافت مستمری از سازمانهای دولتی و وابسته و نهادهای قانونی.

ح – استخدام به هر صورت (رسمی، پیمانی، روزمزد و خرید خدمت) در وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و نهادهای قانونی و شرکتهای دولتی.

تبصره ۱ – در مواردی که ضرورت یا حرج ایجاب کند که معاملات مشمول ثبت گردد، مانند اموال مشترک که عدم ثبت اموال مشمول موجب زیان مالی بر شرکاء دیگر گردد، ثبت اموال مشمول بلامانع است. تشخیص موضوع به عهده محاکم صالحه است.

تبصره ۱ – سایر اموری که در دیگر قوانین منوط به روشن شدن وضعیت خدمتی مشمول می باشد، به قوت خود باقی است.

تبصره ۲ ـ ارزش و اعتبار مدارک دال بر رسیدگی به وضعیت مشمول از لحاظ انجام قسمتی یا تمام امور موضوع این ماده مطابق آیین نامه اجرائی مندرج در ماده (۵۱) تعیین می شود.

تبصره ۳ ـ متخلفین از مقررات این ماده به محاکم قضائی معرفی می شوند، مجازات اینگونه افراد برای بار اول پرداخت هزینه سالانه یک سرباز طبق قانون بودجه سالانه و نرخ اعلامی دولت است و بار دوم علاوه بر جریمه فوق، سه ماه انفصال از خدمت و برای بار سوم و بالاتر انفصال از خدمات دولتی است.

ماده ۱۱ – در زمان جنگ و بسیج همگانی در صورت لزوم کسانی که به علتی در زمان صلح از معافیت خدمت دوره ضرورت استفاده نموده اند، نیز به خدمت احضار و از حقوق و مزایای مشمولین دوره احتیاط هم طبقه خود استفاده خواهند نمود.

ماده ۱۲ – کارگران و مستخدمین مؤسسات دولتی و نهادهای قانونی و سازمانهای وابسته به دولت که خدمت دوره وظیفه عمومی را انجام میدهند پس از پایان خدمت مجدداً به کار اولیه خود اشتغال خواهند یافت و کارفرما یا مسئولین مربوطه مکلفند آنان را به کار اولیه خود بگمارند.

تبصره ۱ – در مورد مؤسسات خصوصی کارفرما یا مسئولین مربوطه در صورتی مکلفند آنان را به کار اولیه خود بگمارند که در قرارداد استخدام این مسأله شرط شده باشد.

تبصره ۲ – آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارتین کشور و کار و امور اجتماعی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳ – افرادی که اعم از مشمول و غیرمشمول با طی دوره دانشکده ها و آموزشگاههای نظامی و انتظامی برای خدمت در کادر ثابت استخدام شوند مدت تحصیل آنها جزء خدمت دوره ضرورت محسوب خواهد شد و اگر مدت تحصیل از دو سال کمتر باشد، از دوره خدمت آنان به نسبت کسری خدمت تا دو سال جزء خدمت دوره ضرورت محسوب می شود.

تبصره ۱ ـ آن عده از محصلین مراکز آموزش کادر ثابت نیروهای مسلح که قبل از پایان دوره آموزش مستعفی یا اخراج شوند، فقط از طی دوره آموزش نظامی معاف می شوند، لکن باید خدمت دوره ضرورت را انجام دهند. در صورتیکه محصلین به علت بیماری یا عدم صلاحیت که ناشی‌از اعمال ارادی آنان نباشد برکنار گردند، مدت تحصیل جزء خدمت دوره ضرورت آنان محسوب می شود.

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۲ ـ افسران و درجه داران نیروهای مسلح، در صورتیکه قبل از نیل به درجه به موجب مقررات استخدامی مربوط از خدمت مستعفی یا اخراج شوند، فقط از طی دوره آموزش نظامی معاف می شوند لکن باید خدمت دوره ضرورت را انجام دهند و اگر بعد از پایان دوره آموزش از خدمت مستعفی یا اخراج گردند و خدمت آنان از مدت دوره ضرورت کمتر باشد بقیه دوره ضرورت را انجام می دهند.

ماده ۱۴ ـ آن دسته از مشمولین و کارکنان وظیفه ای که به عنوان پایور اعم از نظامی و کارمند به استخدام نیروهای مسلح در میآیند با انجام ششسال خدمت پس از فراغت از تحصیل یا اتمام دوره آموزشی از انجام خدمت دوره ضرورت معاف میگردند. چنانچه قبل از خاتمه ششسال از خدمت رها گردند، در صورتیکه مشمول معافیتهای قانونی نباشند، به نسبت هر چهار ماه خدمت یک ماه از خدمت دوره ضرورت آنان کسر می شود.

تبصره ۱ ـ مدت خدمت انجام شده کارکنان وظیفه که در اجرای این ماده به عنوان کارمند رسمی استخدام می شوند به همان میزان از مدت تعهد موضوع این ماده کسر می شود.

تبصره ۲ ـ چنانچه کارمندان مذکور پس از اتمام شش سال تعهد خدمتی به هر عنوان از خدمت رها شوند از کارت پایان خدمت دوره ضرورت برخوردار می گردند.

تبصره ۳ ـ در مناطق بد آب و هوا، مناطق مرزی و مناطق محروم که با تشخیص ستاد کل تعیین می شود مدت مذکور در این ماده به پنج سال تغییر مییابد.

ماده ۱۵ ـ مشمولین و کارکنان وظیفه داوطلبی که با داشتن حداقل گواهینامه پنجم ابتدائی و سپردن پنج سال تعهد خدمت نظامی یا شش سال تعهد خدمت کارمندی، به صورت پیمانی در نیروهای مسلح استخدام می شوند، خدمت آنان به منزله انجام خدمت دوره ضرورت تلقی می شود و پس از پایان تعهد از کارت پایان خدمت برخوردار میگردند. در صورتی که قبل از خاتمه تعهد از خدمت مستعفی یا برکنار گردند، چنانچه مشمول معافیتهای قانونی نباشند، خدمت دوره ضرورت به نسبت چهار ماه خدمت یک ماه از خدمت دوره ضرورت آنان محسوب می شود و بقیه خدمت دوره ضرورت را برابر قانون انجام می دهند، مگر این که علت رهایی، بیماری یا عدم صلاحیت ناشی از اعمال غیر ارادی آنان به تشخیص هیأت بدوی سازمان مربوط باشد که در اینصورت مدت تعهد انجام شده به نسبت از مدت خدمت دوره ضرورت کسر میگردد.

تبصره ۱ ـ طی دوره آموزش نظامی برای کلیه کارمندان اعم از رسمی و پیمانی الزامی است.

تبصره ۲ ـ مدت تعهد پیمانی دارندگان مدرک کارشناسی (لیسانس) و بالاتر یک سال کمتر است.

تبصره ۳ ـ میزان سهمیه کارکنان پیمانی هر یک از نیروهای مسلح از سوی ستاد کل تعیین و ابلاغ می گردد.

تبصره ۴ ـ چنانچه مشمولِ مستعفی بیش از نیمی از مدت تعهد خود را سپری کرده باشد برای ادامه خدمت دوره ضرورت نیازی به طی دوره آموزش مجدد ندارد و به ازاء هر سال خدمت چهارماه از مدت خدمت ضرورت او کسر می شود.

ماده ۱۶ – کلیه مشمولانی که وارد خدمت دوره ضرورت می شوند طبق آیین نامه انضباطی نیروهای مسلح نسبت به انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی و مقام رهبری (فرماندهی کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران) سوگند وفاداری یاد خواهند کرد.

فصل دوم: احضار برای دوره ضرورت

ماده ۱۷ – در مواقع ضروری ممکن است بنا به مقتضیات یا پیشنهاد شورای عالی دفاع و فرمان فرماندهی کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی‌ایران (مقام رهبری) مشمولین وظیفه عمومی دوره ضرورت بیش از دو سال به خدمت ادامه و یا قبل از خاتمه دو سال از خدمت مرخص شوند که درصورت اول به میزان دو برابر خدمت اضاف از ادوار خدمت آنان در دوره‌های احتیاط و ذخیره کسر می شود.

ماده ۱۸ – به وضع مشمولان خدمت وظیفه عمومی یک سال قبل از اعزام به خدمت دوره ضرورت یعنی در سالی که مشمولان در آن سال وارد سن ۱۹ سالگی می شوند رسیدگی خواهد شد.

Naghsh
Council rules and regulations

ماده ۱۹ ـ کسانی که به سن هجده سال تمام میرسند، پس از انتشار آگهی احضار، موظفند ظرف شش ماه خود را به سازمان معرفی نمایند و سازمان مکلف است، حداکثر ظرف ششماه تکلیف مشمولین وظیفه را تعیین نماید و آنها را به خدمت اعزام یا برابر مقررات از خدمت دوره ضرورت معاف کند.

تبصره ۱ ـ مشمولان مقیم خارج از کشور، باید به نمایندگی کنسولی یا سیاسی دولت جمهوری اسلامی ایران در کشور محل اقامت خود و در صورت نبود آن، به نزدیکترین نمایندگی کنسولی یا سیاسی دولت جمهوری اسلامی ایران مراجعه نمایند.

تبصره ۲ ـ آن دسته از مشمولینی که جهت اعزام به خدمت معاذیر دارند و نمیتوانند در موعد مقرر به خدمت اعزام شوند، اعزام آنان حداکثر تا یک سال بر اساس دستورالعملی که به پیشنهاد سازمان و تأیید ستاد کل تهیه می شود به تعویق می افتد.

ماده ۲۰ ـ سازمان ثبت احوال کشور مکلف است صورت اسامی متولدین ذکور شهرستانها و بخشهایی را که در سال بعد باید به وضع مشمولیت آنها رسیدگی شود به تفکیک هر ماهه به سازمان وظیفه عمومی تسلیم کند.

فصل سوم: رسیدگی

ماده ۲۱ – حوزه های وظیفه عمومی تهران و مراجعی که در هر یک از مراکز شهرستانها و بخشها مسئول رسیدگی به امور وظیفه عمومی محل می باشند زیر نظر نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران انجام وظیفه خواهند نمود.

تبصره ۱ – رییس اداره وظیفه عمومی از نظر سازمانی معاون فرمانده ژاندارمری کل در امر وظیفه عمومی بوده و بنا به پیشنهاد فرمانده ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران و تصویب وزیر کشور تعیین می گردد.

تبصره – رییس اداره وظیفه عمومی موظف است کلیه دستورالعمل ها و بخشنامه ها و اطلاعیه هایی را که به نحوی به نیروهای نظامی و انتظامی و مراجع قضایی مرتبط باشند و امور اجرایی مربوطه را در شورایی که با شرکت نمایندگان وزارت کشور، نیروهای مسلح و یک دادیار به نمایندگی دیوان عالی کشور زیر نظر رئیس سازمان وظیفه عمومی تشکیل می شود، هماهنگ نماید.

ماده ۲۲ – نمایندگان کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران در کشورهای خارج از مسئول اجرای مقررات قانون وظیفه عمومی نسبت به مشمولان مقیم حوزه های مأموریت خود می باشند و موظفند به وضع مشمولیت آنان رسیدگی کرده و نتیجه اقدامات را از طریق وزارت امور خارجه به سازمان اعلام دارند.

ماده ۲۳ – مشمولانی که برای ادامه تحصیل به خارج از کشور مسافرت می کنند پس از ترک تحصیل یا فراغ از تحصیل همچنین مشمولانی که پس ازاحضار به خدمت طبق آیین نامه اجرایی این قانون به طور موقت به خارج از کشور مسافرت می کنند در پایان مدت تعیین شده باید جهت رسیدگی به‌وضع مشمولیتشان خود را به سازمانهای وظیفه عمومی داخل کشور معرفی کنند.

ماده ۲۴ – به وضع مشمولانی که ادعای تکفل نمایند در مراکز شهرستانها و بخشها توسط هیأتی مرکب از اشخاص زیر رسیدگی می شود:

الف – بخشدار محل یا نماینده او.

ب – رییس سازمان وظیفه عمومی محل یا نماینده او.

ج – نماینده دادستان شهرستان و در صورت نبودن دادسرا و وجود دادگاه صلح، نماینده دادگاه.

د – نماینده سپاه پاسداران محل.

ه – یک نفر از نمایندگان شورای اسلامی شهرستان یا شورای اسلامی بخش یا شهر به معرفی شورای مربوطه.

ماده ۲۵ – در صورتی که مشمول یا افرادی از بستگان او که مدعی کفالت مشمول نسبت به خود هستند ادعا نمایند که حقی از آنان تضییع شده است همچنین هر یک از اعضای هیأت رسیدگی و یا فرمانده رده سازمانی بالابر و یا رییس اداره وظیفه عمومی می توانند با ذکر دلیل موجه به رأی صادره از هیأت رسیدگی اعتراض نمایند و پرونده مشمول در هیأت رسیدگی تجدید نظر مطرح و رأی هیأت مزبور به استثنای موارد منطبق با ماده ۲۹ این قانون قطعی و غیر قابل اعتراض است.

Naghsh
Council rules and regulations

اعتراض به رأی سربازی مانع اعزام مشمول به خدمت وظیفه نمی باشد.

ماده ۲۶ – هیأت رسیدگی تجدیدنظر در سازمان وظیفه عمومی تهران و مراکز هنگها و گردانهای مستقل ژاندارمری با شرکت اشخاص زیر تشکیل می شود:

الف – فرماندار یا معاون او.

ب – در سازمان وظیفه عمومی تهران رییس سازمان یا جانشین او، در هنگ ها و گردانهای مستقل ژاندارمری فرمانده هنگ یا گردان مستقل یا معاون آنها.

ج – دادستان شهرستان یا یکی از دادیاران.

د – فرمانده سپاه شهرستان یا قائم مقام وی.

ه – یک نفر به انتخاب شورای اسلامی شهرستان مربوطه.

ماده ۲۷ – در مورد مواد ۲۴ و ۲۶ تشکیل جلسات با دو سوم اعضاء و تصویب با اکثریت مطلق آراء اعضاء خواهد بود.

ماده ۲۸ – در صورتی که حداکثر طرف ۵ سال از تاریخ صدور رأی هیأت تجدید نظر معلوم شود که نظر هیأت رسیدگی تجدید نظر منطبق با اصول و قوانین جاری نبوده و اهمیت آن به حدی باشد که در وضع مشمول مؤثر باشد پرونده به وسیله رییس اداره وظیفه عمومی به یکی از هیأت های رسیدگی تجدید نظر ارجاع خواهد شد و نظر این هیأت قطعی و لازم الاجرا است.

ماده ۲۹ – در صورتی که در حین انجام خدمت دوره ضرورت مشمول یا یکی از کسان تحت تکفل او ادعای کفالت کند فرماندهان و رؤسای مربوطه مکلفند مراتب را به حوزه های وظیفه عمومی یا گروهانهای اعزام کننده مشارالیه اعلام دارند که در اسرع وقت وضع مشمول در هیأت رسیدگی مطرح و تصمیم مقتضی اتخاذ شود.

ماده ۳۰ – به ادعای کفالت مشمولانی رسیدگی می شود که غیبت نداشته باشند مگر این که در موقع احضار و در طول مدت غیبت و حین رسیدگی حائز شروط معافیت کفالت بوده باشند که در این صورت این قبیل مشمولان از معافیت کفالت استفاده خواهند کرد (با در نظر گرفتن ماده ۵۵).

تبصره ـ رئیس سازمان یا نماینده او در صورتی که دلایل و مدارک مثبتهای مبنی بر معافیت از خدمت در پرونده موجود باشد، میتواند برای حداکثر یک سال دستور عدم اعزام مشمول را صادر نماید و یا در صورت غیبت موجه وی، دستور رسیدگی صادر کند.

فصل چهارم: معافیتها

بخش اول – معافیت تحصیلی

ماده ۳۱ ـ دانش آموزان مدارس و دانشجویان مراکز آموزش عالی وابسته به وزارت آموزش و پرورش و یا مورد تأیید آن وزارت و دانشجویان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی یا غیردولتی داخلی و خارجی مورد تأیید وزارتخانه های علوم و بهداشت و طلاب حوزه های علمیه که در حین تحصیل به سن مشمولیت رسیده و یا میرسند، تا زمانی که به تحصیلات خود ادامه می دهند، از اعزام به خدمت دوره ضرورت معاف می باشند.

با توجه به اطلاق کلمه دانشجویان در مواد ۳۱ و ۳۳ و همچنین عبارت دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در ماده ۳۱، معافیت تحصیلی موضوع این قانون شامل کلیه دانشجویانی است که در هر یک از دانشگاههای کشور «از جمله دانشگاه پیام نور» مشغول تحصیل می‌باشند البته رعایت زمان متناسب با تعداد واحدهای درسی هر مقطع دانشگاهی بر حسب نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی برای کلیه دانشگاهها الزامی‌است.

تبصره ۱– به آن دسته از دانش آموزان فارغ التحصیل داخل یا خارج که برابر ضوابط وزارت آموزش و پرورش دیپلم شناخته شوند و برای تحصیل در مؤسسات آموزش عالی داخل یا خارج کشور ملزم به طی دوره پیش دانشگاهی باشند معافیت تحصیلی تعلق می گیرد.

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۲ – مشمولان فارغ التحصیل دیپلم نظام جدید خرداد یا شهریور ماه هر سال در مهرماه همان سال یا در زمان شروع دومین دوره پیش دانشگاهی پس از اخذ دیپلم و مشمولان فارغ التحصیل دی ماه، در مهرماه سال بعد یا در زمان شروع دومین دوره پیش دانشگاهی پس از اخذ دیپلم، می توانند در دوره پیش دانشگاهی مشغول به تحصیل شوند.

فواصل زمانی ایجاد شده تا زمان اتمام دوره پیش دانشگاهی جزو ایام تحصیل محسوب شده و مشمول معافیت تحصیلی می شود. حکم این قانون تا تصویب قانون نظام جدید آموزشی معتبر خواهد بود.

تبصره ۳ – مشمولان فارغ التحصیل دیپلم نظام قدیم و جدید که با داشتن برگ آماده به خدمت یا برگ معافیت موقت از خدمت دوره ضرورت در آزمون پیش دانشگاهی یا یکی از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی داخل کشور قبول می شوند تا زمانی که به تحصیل اشتغال دارند می توانند از معافیت تحصیلی استفاده نمایند. پذیرفته شدگانی که در حال انجام خدمت وظیفه دوره ضرورت می باشند در زمان صلح در صورت ثبت نام و اشتغال به تحصیل فوراً ترخیص خواهند شد. استفاده از معافیت تحصیلی و امکان ترخیص در تمامی موارد فوق منوط به عدم غیبت غیرموجه است و این حق فقط یکبار اعطاء خواهد شد.

ماده ۳۲ – طلاب علوم دینی که قبل از رسیدن به سن مشمولیت و یا اعزام هم طبقه خود طبق ضوابط شورای مدیریت مرکز مدیریت حوزه های علمیه یا نمایندگان رسمی آن و یا با مجوز رسمی شورای عالی حوزه‌های علمیه در شهرستانها به تحصیل اشتغال ورزیده در مدت تحصیل می توانند از مزایای ماده ۳۱ قانون استفاده کنند ارزشیابی میزان تحصیل با شورای مدیریت و یا نماینده آن خواهد بود.

تبصره – مشمولان دیپلمه که دوره سطح و یا حداقل ۶ سال دوره خارج را گذرانده باشند به ترتیب همانند مشمولان لیسانس و دکتر خواهند بود و چنانچه بدون دیپلم دوره های مذکور را گذرانده باشند همانند مشمولان فوق دیپلم و فوق لیسانس می باشند و در هر صورت طلابی که به درجه اجتهاد نایل گردند همانند مشمولین دکترا می باشند.

ماده ۳۳ ـ صدور معافیت تحصیلی دانش‌آموزان، دانشجویان و طلاب علوم دینی، موکول به ارائه گواهی اشتغال به تحصیل آنان از طریق مراجع ذی ربط است و مدت اعتبار آن تا یک سال پس از صدور گواهی پایان تحصیلات در هر مقطع می باشد.

با توجه به اطلاق کلمه دانشجویان در مواد ۳۱ و ۳۳ و همچنین عبارت دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در ماده ۳۱، معافیت تحصیلی موضوع این قانون شامل کلیه دانشجویانی است که در هر یک از دانشگاههای کشور «از جمله دانشگاه پیام نور» مشغول تحصیل می‌باشند البته رعایت زمان متناسب با تعداد واحدهای درسی هر مقطع دانشگاهی بر حسب نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی برای کلیه دانشگاهها الزامی‌است.

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۱ ـ حداکثر معافیت تحصیلی برای دانش آموزان تا سن بیست سال تمام و در هر یک از مقاطع تحصیلی کاردانی دو و نیم سال، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد ناپیوسته سه سال، کارشناسی پیوسته پنج سال و کارشناسی ارشد پیوسته شش سال، دکترای پزشکی پیوسته هشت سال و دکترای تخصصی شش سال است.

تبصره ۲ ـ در مواقع ضروری با تشخیص و اعلام کمیسیون موارد خاص دانشگاههای مربوط حداکثر یک سال به مدت فوق اضافه می شود.

ماده ۳۴ ـ دانش آموزان و دانشجویان و طلاب علوم دینی مشمول، در صورت ترک تحصیل، اخراج، انصراف یا فراغت از تحصیل، باید برای خدمت دوره ضرورت خود را معرفی نمایند. مقامات مسؤول مکلفند صورت اسامی این قبیل مشمولین را با ذکر مشخصات کامل و نشانی و رشته تحصیلی به طور انفرادی، بدون تأخیر به سازمان محل ارسال دارند.

تبصره ۱ ـ مهلت معرفی مشمولین مذکور حداکثر یک سال پس از تاریخ انصراف، ترک تحصیل و اخراج و فراغت از تحصیل است.

تبصره ۲ ـ مشمولینی که با داشتن معافیت تحصیلی در خارج از کشور تحصیل می کنند، پس از ترک تحصیل یا اخراج یا انصراف یا فراغت از تحصیل، موظفند برای رسیدگی به وضع مشمولیت خود حداکثر ظرف یک سال خود را به نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور معرفی نمایند.

تبصره ۳ ـ متخلفین از اجراء این ماده برای بار اول به توبیخ کتبی و درج در پرونده و برای بار دوم علاوه بر توبیخ کتبی به یک ماه انفصال از خدمت و برای بار سوم به دو ماه انفصال از خدمت محکوم می شوند.

ماده ۳۵ – مشمولین دیپلم که حداکثر یک سال پس از فراغت از تحصیل در یکی از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی داخل کشور که مورد تأیید وزارتخانه های علوم و بهداشت میباشند پذیرفته شوند تا زمانیکه وفق تبصره (۱) ماده (۳۳) به تحصیل اشتغال دارند، می توانند مشروط به اینکه دارای غیبت غیرموجه نباشند از معافیت تحصیلی استفاده نمایند. این معافیت برای هر مقطع فقط یک بار داده می شود.

تبصره ۱ ـ معافیت تحصیلی دانشجویان انصرافی در طول مدت تحصیل فقط یک بار قابل تمدید است.

تبصره ۲ ـ ترخیص کارکنان وظیفه بدون غیبت اولیه در حین خدمت جهت ادامه تحصیل در مقاطع کار شناسی و بالاتر به جز در زمانهای اضطراری و جنگ بلامانع است.

ماده ۳۶ ـ مشمولین دارای مدرک کارشناسی و بالاتر و معادل آن در حوزه های علمیه علاقمند به تحصیل درخارج از کشور در صورتیکه از نظر مقررات این قانون و وزارتخانه های علوم و بهداشت، حائز شرایط ادامه تحصیل در خارج از کشور باشند و دانشگاهها و رشته های آنها مورد تأیید وزارتخانه های فوق باشد، می توانند با سپردن تضمین های لازم با استفاده از مقررات این قانون برای تحصیل به خارج از کشور مسافرت نمایند.

ماده ۳۷ ـ ایرانیان مقیم خارج از کشور، فرزندان مأمورین ثابت دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور و همچنین کسانی که قانوناً تحت کفالت، یا ولایت قانونی آنها می باشند، چنانچه در حین تحصیل در مدارس ایرانی مستقر در خارج از کشور و یا مؤسسات آموزشی کشورهای خارج مورد تأیید آموزش و پرورش و طلاب حوزه‌های علمیه مورد تأیید شورای عالی حوزه های علمیه به سن مشمولیت برسند از معافیت تحصیلی بهره مند می گردند و ادامه تحـصیل آنان تا سقف یک سال پس از فراغت از تحصیل در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی خارج از کشورکه مورد تأیید وزارتخانه های علوم یا بهداشت هستند بلامانع می باشد.

تبصره – فرزندان ایرانیان مقیم خارج از کشور و فرزندان مأمورین ثابت دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور همچنین کسانی که قانوناً تحت کفالت یا ولایت قانونی آنها هستند تا اخذ دیپلم از مقررات این ماده مستثنی بوده و ادامه تحصیل آنان در رشته های عالی و دانشگاهی با تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی بلامانع خواهد بود.

ماده ۳۸ ـ آئین نامه اجرائی مواد این بخش، توسط وزارت دفاع با کسب نظر از شورای عالی حوزه های علمیه، وزارتخانه های کشور، علوم، بهداشت، آموزش و پرورش و دانشگاه آزاد اسلامی و سازمان ظرف حداکثر شش ماه تهیه می‌شود و پس از تأیید ستاد کل به تصویب هیأت وزیران می رسد.

بخش دوم – معافیت پزشکی

ماده ۳۹ – مشمولان خدمت وظیفه عمومی از نظر وضع مزاجی و استعداد جسمی و روانی به چهار دسته به شرح زیر تقسیم می شوند:

۱ - کسانی که از نظر جسمی و روانی سالم و قادر به انجام خدمت هستند.

۲ - کسانی که به علت نقص عضو یا ابتلاء به بیماری از سلامتی کامل برخوردار نبوده اما قادر به انجام خدمت در امور غیر رزمی می باشند.

۳ - کسانی که به علت عدم رشد یا ابتلاء به بیماری موقتاً قادر به انجام خدمت دوره ضرورت نیستند.

۴ - مشمولانی که به علت نقص عضو یا ابتلاء به بیماری جسمی و یا روانی به طور دائم قادر به انجام خدمت دوره ضرورت نیستند.

تبصره ۱ ـ نحوه طبقه بندی مشمولین و طرز معاینه و ضوابط معافیت پزشکی آنها بر اساس مقاطع تحصیلی مشمولین به موجب آیین نامه معاینه و معافیت پزشکی مشمولین خدمت وظیفه عمومی است که وزارت دفاع با کسب نظر از وزارتخانه های کشور و بهداشت، ظرف حداکثر ششماه تهیه می کند که پس از تأیید ستاد کل به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۲ ـ نحوه آموزش و خدمت مشمولین معاف از رزم، برابر دستورالعملی است که از سوی ستاد کل تهیه و ابلاغ میگردد.

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۳ ـ کسانی که به مواد مخدر اعتیاد دارند، مشمول بند (۳) این ماده می شوند و به هنگام معاینه، شناسایی و از سوی واحدهای وظیفه عمومی برای ترک اعتیاد به مدت حداکثر شش ماه به مراجع ذی ربط معرفی می گردند.

تبصره ۴ ـ نـیروهای مسلح مکلفـند در حین خدمت، کارکنان وظیفه ای را که به مواد مخدر اعتیاد دارند، شناسایی و از سایر سربازان جدا نمایند و آنها را در واحدهای مستقل و مخصوص به کارگیری و به مراجع ذی ربط برای ترک اعتیاد در مدت یک ماه توسط پزشک معالج، معرفی کنند و در طول خدمت تحت نظر و مراقبت های لازم قرار دهند. مدت ترک اعتیاد برای یک بار جزء خدمت دوره ضرورت محاسبه می شود. این افراد پس از پایان خدمت قانونی از خدمت ترخیص می شوند لیکن در هر حال صدور کارت پایان خدمت منوط به ارائه گواهی ترک اعتیاد است.

ماده ۴۰ – به مشمولانی که به علت ابتلاء به بیماری موقتاً قادر به انجام خدمت دوره ضرورت نباشند برای مدتی که شورای پزشکی تعیین می نماید و در هر حال متجاوز از یک سال نخواهد بود معافیت موقت پزشکی داده خواهد شد و در سال دوم در صورت ادامه بیماری به همان نحو اقدام و چنانچه در سال سوم نیز قادر به انجام خدمت نباشند به طور دائم از خدمت دوره ضرورت معاف خواهند شد.

تبصره ۱ – مشمولان پزشک فقط در صورتی معاف دائم از خدمت دوره ضرورت شناخته می شوند که قادر به اشتغال به حرفه طبابت نباشند. آن تعداد از مشمولین خدمت دوره ضرورت پزشک که از سلامتی کامل برخوردار نیستند لیکن قادر به طبابت می باشند، به خدمت دوره ضرورت اعزام می گردند و برابر نظر شوراهای پزشکی از خدمت سنگین معاف خواهند شد.

تبصره ۲ – در زمان جنگ یا بسیج همگانی می توان افرادی را که در زمان صلح به علل پزشکی یا تکفل از خدمت دوره ضرورت معاف شده اند نیز به خدمت احضار کرد.

ماده ۴۱ ـ کلیه مشمولین وظیفه باید قبل از اعزام به خدمت توسط یک پزشک از نیروهای مسلح معاینه شوند و در صورت نبودن پزشک از نیروهای مسلح، توسط پزشکان غیرنظامی متعهد که صلاحیت آنان به وسیله نیروی انتظامی تأیید شده باشد، معاینه گردند.

تبصره ۱ ـ اظهارنظر در مورد معافیت پزشکی مشمولین توسط سه نفر پزشک نیروهای مسلح در هر شهرستان صورت می گیرد، رأی اکثریت این پزشکان معتبر است.

تبصره ۲ ـ نیروهای مسلح موظفند پزشکان مورد نیاز شوراهای پزشکی را به نیروی انتظامی معرفی نمایند. در صورتیکه تأمین پزشکان مورد نیاز از نیروهای مسلح امکانپذیر نباشد، نیروی انتظامی از پزشکان غیرنظامی مورد تأیید در شورای پزشکی استفاده می نماید.

تبصره ۳ ـ دولت مکلف است همه ساله هزینه تجهیز و تشکیل شورای پزشکی و شورای عالی پزشکی، فوق العاده پزشکان عضو شوراهای مذکور و همچنین هزینه معاینات تخصصی مشمولینی که از پرداخت هزینه معاینات معاف می باشند و هزینه های اجرای تبصره های (۳) و (۴) ماده (۳۹) را در اعتبارات نیروی انتظامی و بیمارستانهای ذیربط پیش بینی نماید.

ماده ۴۲ – در صورتی که مشمولان در حین خدمت دوره ضرورت مبتلا به نقص عضو یا بیماریهایی شوند که پس از اتمام مدت معالجه کمتر از ۶ ماه نباشد و طبق نظر شورای پزشکی بیمارستانهای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی که مورد تأیید عقیدتی – سیاسی در نیروی مربوطه هستند قادر به‌انجام خدمت نباشند از انجام بقیه خدمت دوره ضرورت معاف خواهند بود.

تبصره – دوران معالجه مشمولان موضوع این ماده جزو خدمت دوره ضرورت آنان محسوب می گردد.

ماده۴۲ مکرر ـ مشمولینی که در شورای پزشکی شهرستان مربوط با معاینه بالینی معاف از خدمت تشخیص داده نشوند و به تشخیص این شورا یا رئیس واحد وظیفه عمومی مربوط یا اعتراض مشمول، نیاز به معاینه تخصصی داشته باشند، رئیس حوزه موظف است آنان را به نزدیکترین مرکز مجهز وزارت بهداشت، یا بیمارستان های نیروهای مسلح معرفی نمـاید تا مورد معاینه قرار گیرند و نتیجه معاینه تخصصی برای تصمیم‌گیری به شورای پزشکی همان شهرستان ارسال و در صورت اصرار بر اعتراض مشمولین با تأمین هزینه ها از سوی مشمول نتایج جهت تصمیم گیری به شورای عالی پزشکی متشکل از پزشکان متخصص استان ارسال گردد.

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۱ ـ مشمولینی که متقاضی معاینه تخصصی باشند، قبلاً باید هزینه ها پیش بینی شده را به حساب دولت پرداخت نمایند. پس از معاینه طبق این قانون با مشمولان رفتار می شود. مشمولینی که به تشخیص شورای پزشکی نیاز به معاینه تخصصی دارند، همچنین مشمولین مددجوی تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور و افرادی که به تأیید کمیته امداد امام خمـینی (ره) محل فاقد تمکن مالی هستند از پرداخت وجه مزبور معاف می باشند.

تبصره ۲ ـ مراکز مجهز وزارت بهداشت یا بیمارستانهای نیروهای مسلح موظفند به وضعیت مشمولین معرفی شده واحد مربوطه خارج از نوبت رسیدگی نمایند و آنان را حداکثر ظرف یک ماه مورد معاینه تخصصی قرار دهند.

تبصره ۳ ـ چنانچه مشمولینی که برای معاینات تخصصی به مراکز مجهز وزارت بهداشت یا بیمارستانهای نیروهای مسلح معرفی میشوند، ظرف یکماه به این مراکز مراجعه نکنند، پس از تعیین تکلیف به خدمت اعزام می شوند.

ماده ۴۳ ـ چنانچه رئیس سازمان یا نماینده او اطمینان حاصل نماید که رأی شورای پزشکی مطابق مقررات صادر نشده است، پرونده را برای بررسی به شورای عالی پزشکی که از سه پزشک متخصص نیروهای مسلح تشکیل می گردد ارجاع می دهد. نظر این شورا قطعی و لازم الاجراء است.

بخش سوم – معافیت کفالت

ماده ۴۴ ـ مشمولین زیر حسب مورد از انجام خدمت دوره ضرورت معاف میباشند:

۱ ـ یگانه فرزند ذکور مراقب یا نگهدارنده پدر نیازمند مراقبت که قادر به اداره امور خود نباشد.

۲ ـ یگانه مراقب یا نگهدارنده مادر فاقد شوهر

۳ ـ تنها برادر تنی سرپرست خواهر فاقد پدر، همسر و فرزند ذکور غیرمحجور

۴ ـ تنها برادرِ سرپرستِ برادرِ کبیرِ نیازمندِ مراقب و فاقد پدر و همسر و فرزند ذکور غیرمحجور و فاقد شغل

۵ ـ یگانه سرپرست برادر کمتر از هجده سال تمام

۶ ـ یگانه نوه ذکور مراقب یا نگهدارنده جد فاقد فرزند یا جده فاقد شوهر و فرزند

۷ ـ مشمولی که همسرش فوت نموده و از او دارای فرزند صغیر بوده مادامی که ازدواج مجدد نکرده است و یا همسری دارد که بعد از ازدواج معلول شده و نیازمند مراقبت باشد.

۸ ـ از چند برادر واجد شرایط اعزام به خدمت در صورت اعزام یکی از برادران به خدمت، یکی از برادران میتواند تا اتمام خدمت او از تعویق اعزام استفاده نماید.

۹ - در مورد معافیت از انجام خدمت ضرورت یک نفر از فرزندان خانواده ای که دو برادر آنان خدمت سربازی را انجام داده اند، ستاد کل نیروهای مسلح تصمیم گیری می کند.

۱۰ ـ یکی از فرزندانِ پسر سربازی که در حین خدمت سربازی فوت کند و یا یکی از فرزندان ذکور خانواده ای که یک فرزند آن خانواده در حین انجام خدمت سربازی فوت نموده باشد.

تبصره ۱ ـ منظور از یگانه مراقب، تنها فرزند ذکور یا برادر یا نوه بیش از هیجده سال تمام اسـت که مراقبت هـر یک از بستگان مذکور در این ماده را به علت نقص عضو، بیماری، کبر سن، صغر سن، یا اناث بودن برعهده دارد، نیازمندی اشخاص مذکور به مراقبت با توجه به نقص عضو، بیماری و یا محجور بودن آنان به تشخیص شورای پزشکی است.

تبصره ۲ ـ مشمولین موضوع بند (۲) این ماده تا سی ماه متوالی میتوانند از معافیت کفالت موقت استفاده نمایند و در پایان مدت فوق در صورت دارا بودن شرایط کفالت از انجام خدمت دوره ضرورت معاف میگردند.

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۳ ـ وجود برادری که از معافیت تحصیلی برخوردار است مانع از معافیت کفالت موقت مشمولی که سرپرستی خانواده را برعهده دارد، نیست. این معافیت فقط در طول مدت معافیت تحصیلی برادر مشمول که خارج از شهرستان محل سکونت به تحصیل اشتغال دارد معتبر است و مشمول پس از آن با رعایت سایر مقررات این قانون به خدمت دوره ضرورت اعزام می شود.

تبصره ۴ ـ در صورتیکه برادر یا برادران یا پدر مشمول به دلیل بیماری یا معلولیت زمینگیر بوده و بنا به تشخیص شورای پزشکی فاقد صلاحیت و یا ناتوان برای سرپرستی باشند و مشمول نیز عملاً مراقبت یا سرپرستی را بر عهده داشته باشد، میتواند از معافیت کفالت برخوردار گردد.

ماده ۴۴ مکرر ـ نحوه معافیت از خدمت فرزندان ذکور مددجویان به شرح زیر است:

۱ ـ یکی از فرزندان ذکور مادران فاقد شوهر تحت پوشش کمیته امداد حضرت امام(ره) و سازمان بهزیستی از انجام خدمت دوره ضرورت معاف است.

۲ ـ مشمولانی که حداقل یک فرزند معلول داشته باشند از انجام خدمت دوره ضرورت معاف می باشند. ۳ ـ تنها پسر خانوادههایی که دارای سه فرزند اناث یا بیشتر باشند از انجام خدمت دوره ضرورت معافند.

۴ ـ مشمولانی که با معلولان اناث دارای معلولیت جسمی ـ حرکتی ازدواج کنند به صورت موقت از انجام خدمت دوره ضرورت معاف می‌شوند و پس از گذشت پنجسال از استمرار ازدواج آنها معافیت موقت به معافیت دائم تبدیل می شود.

ماده ۴۵ ـ مشمولانی که پدر یا مادر یا فرزند یا برادر یا خواهر آنان در راه به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی و استمرار آن شهید یا جانباز یا اسیر یا جاویدالاثر شده یا بشوند و مراتب مورد تأیید نهادهای ذیربط باشد به شرح ذیل از انجام خدمت سربازی معاف میشوند:

۱ ـ کلیه فرزندان ذکور شهدا و جاویدالاثران (مفقودین) از انجام خدمت دوره ضرورت معاف می باشند.

۲ ـ به ازاء هر شهید یا آزاده با حداقل بیست و چهار ماه سابقه اسارت یا جانباز با حداقل (۲۵٪) جانبازی یا جاویدالاثر (مفقود) فاقد فرزند ذکور یک نفر از برادران آنها از انجام خدمت دوره ضرورت معاف می شوند.

۳ ـ در صورت تأیید فرماندهی کل قوا به ازاء هر دوازده ماه آزادگی، ده درصد (۱۰ ٪) جانبازی و دوازده ماه سابقه حضور در جبهه یک نفر از فرزندان آزادگان، جانبازان و رزمندگان معاف می گردد.

این امتیازات برای بهره مندی از تسهیلات این بند قابل جمع است و درمورد معافیت کسانی که مدت جانبازی یا حضور در جبهه یا مدت آزادگی و اسارت آنها در حد معافیت یک فرزند آنان نیست، با درصد جانبازی و مدت حضور در جبهه و مدت دوران اسارت محاسبه می‌شود.

تبصره – فرزند شهید مشابه جانباز پنجاه درصد (۵۰ ٪) محسوب می شود.

۴ ـ کلیه مشمولین جانباز دارای حداقل ده درصد (۱۰٪) جانبازی از انجام خدمت دوره ضرورت معاف می باشند.

۵ ـ یک فرزند خوانده قانونی ذکور جانبازی که برابر گواهی بنیاد شهید و امور ایثارگران صاحب فرزند نمی شود از انجام خدمت دوره ضرورت معاف می شود.

Naghsh
Council rules and regulations

۶ ـ مشمولانی که با جانبازان اناث دارای درصد جانبازی بیست و پنج درصد(۲۵٪) و بالاتر ازدواج کنند به صورت موقت از انجام خدمت دوره ضرورت معاف می شوند و پس از گذشت پنجسال از معافیت موقت آنان در صورت استمرار ازدواج معافیت موقت به معافیت دائم تبدیل می گردد.

۷ -درصورت اذن فرماندهی کل قوا:

-فرزندان رزمندگان با سابقه حضور در جبهه به ازای هر ماه حضور یک ماه کسر خدمت از نظام وظیفه

-فرزندان آزادگان به ازای هر ماه اسارت یک ماه کسر خدمت از نظام وظیفه

-فرزندان جانبازان به ازای هر درصد جانبازی یک ماه کسر خدمت از نظام وظیفه

تبصره – بهره مندی فرزندان جانبازان بر اساس درصد جانبازی صادره از کمیسیون عالی پزشکی نیروهای مسلح یا بنیاد اقدام می گردد و در خصوص آموزش خدمت نظام وظیفه براساس مقررات ستاد کل نیروهای مسلح عمل می گردد.

تبصره – شرایط اسیر و مفقودالاثر و معلول شناخته شدن و خانواده آنان در آیین نامه اجرایی این قانون پیش بینی خواهد شد.

ماده ۴۶ – مشمولانی که ادعای کفالت می کنند می توانند مدارک لازم را پیش از اعزام به حوزه وظیفه عمومی محل سکونت خود تسلیم کنند. تحقیقات لازم نسبت به ادعای کفالت این قبیل مشمولان و همچنین تصدیق صحت مندرجات استشهاد و مدارک آنها با شهربانی و یا ژاندارمری خواهد بود.

تبصره – در هر سال که مشمولان سالم و بلامانع، نیاز نیروهای مسلح جمهوری اسلامی را تأمین نموده باشند به مشمولان بند ۲ ماده ۳۹ و مشمولانی که دارای معافیت موقت و معتبر به مدت ۲ سال باشند معافیت دائم در زمان صلح داده خواهد شد.

فصل پنجم: آموزش نظامی مشمولان و درجات و حقوق و مزایای آنان

ماده ۴۷ ـ کلیه مشمولینی که برای انجام خدمت وظیفه عمومی اعزام می شوند، همچنین کسانی که از انجام خدمت معاف می گردند، باید آموزشهای نظامی و انتظامی اعم از عمومی و تخصصی را مطابق دستورالعملی که توسط ستاد کل با همکاری سازمانهای نیروهای مسلح تهیه می شود و به تصویب فرماندهی کل می رسد، طی نمایند.

تبصره ۱ ـ آموزش مشمولین معاف از خدمت برابر آیین نامه ای است که از سوی ستاد کل تهیه می شود و به تصویب فرماندهی کل می رسد.

تبصره ۲ ـ در زمان صلح آموزشهای فوق باید به نحوی طراحی گردد که به عنوان واحد درسی یا پودمان قابل محاسبه باشد.

تبصره ۳ ـ نیروهای مسلح باید در حین خدمت در زمان صلح زمینه استمرار آموزشهای فوق را برای سربازان فراهم نمایند.

تبصره ۴ ـ آیین نامه اجرائی تبصره های (۲) و (۳) این ماده توسط وزارت دفاع با همکاری وزارتخانه های آموزش و پرورش، علوم، بهداشت، کشور و دانشگاه آزاد اسلامی تهیه می شود و پس از تأیید ستاد کل به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۵ ـ از همهٔ کارکنان وظیفه در طول مدت دوره آموزش آزمونهای ارزیابی شخصیت و رفتار گرفته می شود و متناسب با نتایج حاصله تقسیم و پرونده افراد نیازمند به خدمات مشاوره ای به مراکز ذیربط در نیروهای مسلح برای راهنمایی و حمایت ارسال می گردد. نحوه اجراء برابر دستورالعملی است که توسط ستاد کل تهیه و ابلاغ می گردد.

ماده ۴۸ ـ کارکنان وظیفه بر اساس مدرک تحصیلی و وجود محل سازمانی پس از طی دوره آموزشی لازم به یکی از درجات زیر نائل میگردند:

۱ ـ کارکنان وظیفه فاقد مدرک پایان دوره متوسطه به یکی از درجات سربازی تا سرجوخگی

۲ ـ کارکنان وظیفه دارای مدرک پایان دوره متوسطه به یکی از درجات گروهبانی یا رزم آوری

۳ ـ کارکنان وظیفه دارای مدرک کاردانی به یکی از درجات استواری یا رزمداری یا ستوان سومی

۴ ـ کارکنان وظیفه دارای مدرک کارشناسی به درجه ستوان دومی

۵ ـ کارکنان وظیفه دارای مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر به درجه ستوان یکمی

ماده ۴۸ – مشمولان لیسانسیه و بالاتر پس از طی دوره آموزشی مقدماتی نظامی و موفقیت در آزمایشهای آن در صورتی که از لحاظ اخلاقی وسیاسی و مکتبی شایستگی داشته باشند پس از طی دوره آموزش افسری وظیفه و موفقیت در آزمایشهای آن دارندگان دانشنامه دکترا به درجه‌ستوان‌یکمی و سایرین به درجه ستوان دومی وظیفه نائل خواهند شد.

تبصره ۱ ـ نیل به درجات گروهبان سومی و بالاتر مستلزم طی دوره آموزش تخصصی مورد نیاز و دارا بودن صلاحیتهای لازم است.

تبصره ۲ ـ کارکنان وظیفه در صورت نداشتن صلاحیت های لازم جهت نیل به درجات مصرحه فوق بر اساس دستورالعملی که از سوی ستاد کل تهیه و ابلاغ می گردد، به درجات مناسب پایین تر تا درجه سربازی نائل می شوند.

Naghsh
Council rules and regulations

ماده ۴۸ مکرر ـ اعطاء درجه نظامی به آندسته از کارکنان وظیفه که برابر با مقررات این قانون واجد شرایط نیل به درجات گروهبان سومی و بالاتر میباشند در هر سازمان با تصویب مقاماتی است که اختیار تصویب همان درجات را در مورد کارکنان پایور دارند.

تبصره ـ اعطاء درجه تشویقی و یا تنزیل درجه کارکنان وظیفه بر اساس ضوابطی که برای تشویق و یا تنبیه کارکنان در آیین نامه انضباطی نیروهای مسلح پیش بینی گردیده است، می باشد.

تبصره ۱ – در صورتی که مشمولان موضوع این ماده در آزمایشهای دوره مقدماتی نظامی مردود شوند و یا طبق نظر شورای مرکز آموزشی از لحاظجسمی، مکتبی و اخلاقی صلاحیت لازم جهت نیل به درجه افسری را نداشته باشند برای طی دوره درجه‌داری اعزام خواهند شد.

تبصره ۲ – در صورتی که مشمولان موضوع این ماده در آزمایشهای دوره آموزشی افسری وظیفه مردود گردند یا از لحاظ مکتبی و اخلاقی واجدصلاحیت نیل به مقام افسری بر حسب تشخیص شورای مرکز آموزشی مربوط نباشند بقیه خدمت دوره ضرورت را در یکی از درجات گروهبانی وظیفه‌انجام خواهند داد.

تبصره ۳ – در صورتی که مشمولان موضوع این ماده در هر یک از مراحل آموزشی به علل سیاسی و امنیتی واجد صلاحیت نیل به مقام افسری‌تشخیص داده نشوند بقیه خدمت دوره ضرورت را مانند افراد وظیفه انجام خواهند داد.

ماده ۴۹ – حقوق ماهانه افسران – درجه‌داران – دانشجویان و دانش‌آموزان و افراد وظیفه به شرح زیر خواهد بود:

ماده ۴۹ ـ حقوق سربازان وظیفه حداقل شصت درصد (۶۰٪) و حداکثر نود درصد (۹۰٪) حداقل حقوق کارکنان نیروهای مسلح مبتنی بر قانون مدیریت خدمات کشوری است که با توجه به تحصیلات و درجات آنان توسط ستاد کل تهیه می شود و به تصویب فرماندهی کل می رسد.

تبصره ۱ ـ به کارکنان وظیفهٔ متأهل یا سرپرست خانواده معادل صددرصد (۱۰۰٪) حق عائله مندی کارکنان پایور نیروهای مسلح پرداخت میگردد.

تبصره ۲ ـ حقوق کارکنان وظیفه در دوران آموزش و قبل از دریافت درجه یا سردوشی به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) حقوق اولین ماه دوران خدمت آنان است.

تبصره ۳ ـ به کارکنان وظیفه در خاتمه خدمت دوره ضرورت معادل یکماه حقوق به عنوان پاداش پرداخت می گردد.

تبصره ۴ ـ حق بازنشستگی و حقوق اولین ماه خدمت از حقوق ماهانه کارکنان وظیفه کسر نمی گردد.

ماده ۴۹ مکرر ـ نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته و سایر دستگاهها که کارکنان وظیفه را در اختیار دارند مکلفند با توجه به اعتبارات مصوب، امکانات زیست، پوشاک، خوراک، بهداشت و درمان متناسب آنان در محل خدمت را فراهم نمایند.

تبصره ۱ ـ دولت موظف است اعتبارات مورد نیاز برای زیست، پوشاک، خوراک، بهداشت و درمان سربازان وظیفه را به شرح ذیل در اختیار نیروهای مسلح و سایر دستگاههای به کار گیرنده کارکنان وظیفه قرار دهد:

۱ ـ خوراک کارکنان وظیفه به میزان دو برابر خوراک کارکنان دولت

۲ ـ پوشاک و زیست سربازان وظیفه به میزان سه هزار برابر ضریب ریالی

۳ ـ هزینه‌های بهداشت و درمان برابر سرانه مصوب دولتی

تبصره ۲ ـ وسیله ایاب و ذهاب و پذیرایی یا هزینه آن در هنگام اعزام مشمولان به مراکز آموزشی کارکنان وظیفه و یا اعزام به مرخصی استحقاقی که چهار نوبت در سال است، باید تأمین شود.

الف – حقوق افسران وظیفه به میزان حقوق ثابت ماهانه سال اول افسران هم درجه کادر ثابت.

ب – حقوق درجه‌داران وظیفه

۱ - گروهبان‌سوم ۱۱۵ واحد حقوقی

۲ - گروهبان‌دوم ۱۲۵ واحد حقوقی

Naghsh
Council rules and regulations

۳ - گروهبان‌یکم ۱۳۵ واحد حقوقی

ج – حقوق دانشجویان وظیفه در مدت آموزش مقدماتی و دانش‌آموزان وظیفه در مدت آموزش مقدماتی و تخصصی ۲۰۰۰ ریال.

د – حقوق دانشجویان وظیفه در مدت آموزش تخصصی ۲۵۰۰ ریال.

ه – حقوق ماهانه افراد وظیفه به میزانی است که هر سال در بودجه وزارت دفاع پیش‌بینی می‌شود.

ماده ۵۰ – افسران و درجه‌داران وظیفه در صورت اعزام به مأموریت یا انتقال یا خدمت در مناطق بد آب و هوا مشمول مقررات فوق‌العاده و مزایای‌مربوط به افسران و درجه‌داران کادر ثابت نسبت به حقوق آنان خواهند بود و در صورتی که در یگانها و قسمتهایی که پرسنل کادر ثابت آنها از مزایای‌قانونی خاص استفاده می‌کنند، مشغول خدمت شوند و در شرایط مشابه از مزایای مزبور نسبت به حقوق خویش استفاده خواهند کرد.

ماده ۵۰ ـ افسران و درجه داران وظیفه در صورت اعزام به مأموریت یا انتقال یا خدمت در مناطق محروم و بد آب و هوا و مناطق عملیاتی مشمول مقررات فوق العاده و مزایای مربوط به افسران و درجه داران کادر ثابت نسبت به حقوق آنان می باشند. سایر کارکنان وظیفه در موارد مذکور از دو سوم فوق العاده و مزایای درجه گروهبان دومی کادر ثابت برخوردار می شود.

تبصره ۱ ـ به کارکنان وظیفه ای که در شهر محل سکونت خود به کارگیری می شوند، فوق العاده محرومیت از تسهیلات و بدی آب و هوا تعلق نمی گیرد.

تبصره ۲ ـ به کارکنان وظیفه ای که بنا به تقاضای خود منتقل می شوند هزینه سفر و فوق العاده انتقال تعلق نمی گیرد.

تبصره ۳ ـ طبقه بندی مناطق از نظر محرومیت، آب و هوا و عملیاتی طبق آیین نامه ها است که وزارت دفاع تهیه می کند و پس از تأیید ستاد کل به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۱ – افسران و درجه‌داران وظیفه‌ای که در محل سکونت خود خدمت می‌نمایند، از مقررات مربوط به بدی آب و هوا، مذکور در این ماده‌استفاده نخواهند کرد.

تبصره ۲ – سربازان وظیفه در غیر زمان جنگ یا بسیج عمومی به طور اجباری بیش از یک سال (نیمی از مدت خدمت) از خدمت خود را در نقاطبد آب و هوا خدمت نخواهند کرد.

تبصره ۳ – طبقه بندی مناطق از نظر آب و هوا طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به وسیله ستاد مشترک با هماهنگی سازمان امور اداری و استخدامی‌کل کشور تهیه و به تصویب وزیر دفاع برسد.

تبصره ۴ – به افسران و درجه‌داران وظیفه‌ای که بنا به تقاضای شخصی منتقل می‌شوند هزینه سفر و فوق‌العاده انتقال تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۵۱ – به پرسنل وظیفه ای که در عملیات جنگی شرکت می نمایند، فوق العاده عملیاتی بر طبق ضوابطی که توسط وزارتین دفاع و سپاه پاسداران تهیه و به تصویب شورای عالی دفاع می رسد پرداخت خواهد شد.

ماده ۵۲ – میزان مرخصی پرسنل وظیفه در مدت خدمت و نحوه استفاده از آن طبق مقررات مرخصی پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ماده ۵۳ – کسانی که در حین خدمت وظیفه عمومی در هر یک از دوره های ضرورت، احتیاط و ذخیره به سبب انجام وظیفه یا شرکت در عملیات رزمی و یا قیود خدمتی شهید یا فوت یا معلول شوند از لحاظ میزان و نحوه پرداخت حقوق وظیفه و مستمری مشمول قوانین و مقررات مربوط به پرسنل کادر ثابت هم درجه می باشند و حقوق وظیفه و مستمری آنان حسب مورد از بودجه وزارتخانه ها یا سازمانهای مربوطه پرداخت می گردد.

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۱ – در صورتی که مشمولین این ماده قبل از ورود به خدمت وظیفه عمومی از کارمندان دولت یا سازمانهای تابع یا وابسته به دولت بوده و آخرین حقوق دریافتی آنان از سازمان مربوطه از میزان حقوقی که برابر این قانون به آنان تعلق می گیرد، بیشتر باشد حقوق وظیفه و مستمری وراث آنان بر اساس حقوق بیشتر پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ – کسانی که تا تاریخ تصویب این قانون از بودجه وزارتخانه ها یا سازمانی حقوق وظیفه یا مستمری دریافت می داشته اند حقوق آنان کماکان از همان محل پرداخت خواهد شد.

ماده ۵۴ – پرسنل وظیفه ای که در حین خدمت وظیفه عمومی اسیر یا مفقودالاثر بشوند تا پایان دوره اسارت یا تعیین تکلیف، عائله تحت تکفل آنان به ترتیب زیر حقوق دریافت خواهند نمود:

الف – در دوره ضرورت از حقوق مربوطه و پس از پایان دوره ضرورت از حقوق هم طبقه دوره احتیاط.

ب – در دوره ذخیره از حقوق یک درجه بالاتر هم طبقه احتیاط د ذخیره.

تبصره – شرایط لازم برای اسیر و مفقودالاثر شناخته شدن پرسنل در آیین نامه اجرایی این قانون پیش بینی خواهد شد.

ماده ۵۵ ـ دولت موظف است اعضاء خانوادهِ تحتِ تکفلِ کارکنان وظیفه را در طول مدت خدمت تحت پوشش قرار دهد و به آنان مستمری پرداخت نماید.

تبصره ـ آیین نامه اجرائی این ماده توسط وزارت دفاع تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

فصل ششم: احضار در مراحل احتیاط و ذخیره

ماده ۵۶ – شورای عالی دفاع می تواند یک یا چند طبقه از افسران و درجه داران و افراد وظیفه که خدمت دوره ضرورت را انجام داده‌اند و در دوره های احتیاط و ذخیره خدمت وظیفه عمومی هستند برای تجدید یا تکمیل آموزش نظامی فراخوانده یا پیشنهاد بسیج همگانی به مقام رهبری بنماید. نحوه احضار و مهلت معرفی فراخواندگان همچنین کسانی که به علل ناشی از وضع جسمانی یا اجتماعی یا حساسیت مشاغل آنان ممکن است از فراخوانده شدن برای تجدید یا تکمیل آموزش نظامی معاف شوند در آیین نامه اجرایی این قانون که توسط وزارتین دفاع و سپاه تهیه و به تصویب شورای عالی دفاع می رسد، تعیین خواهد شد.

ماده ۵۷ – کلیه فراخواندگان برای خدمت دوره احتیاط و ذخیره و یا تجدید یا تکمیل آموزش یا بسیج همگانی حقوقی معادل ثابت افسران، درجه داران و افراد کادر ثابت هم درجه خود حسب مورد از بودجه وزارتخانه های مربوطه دریافت خواهند داشت.

تبصره ۱ – فراخواندگان موضوع این ماده در صورتی که کارمند یکی از وزارتخانه ها یا سازمانهای دولتی یا وابسته به دولت باشند مابه‌التفاوت حقوق و مزایای خود را از سازمان متبوع دریافت خواهند داشت.

تبصره ۲ – میزان حقوق پرسنل احتیاط و ذخیره در زمان جنگ بنا بر پیشنهاد ستاد مشترک و تصویب شورای عالی دفاع خواهد بود.

Naghsh
Council rules and regulations

فصل هفتم: غیبت مشمولان وظیفه عمومی و جرائم و مجازاتها

بخش اول – غیبت مشمولان خدمت وظیفه عمومی

ماده ۵۸ – مشمولان خدمت وظیفه عمومی (ضرورت، احتیاط، ذخیره) که برای رسیدگی یا اعزام احضار شوند و در مهلت یا موعد مقرر که از طرف‌اداره وظیفه عمومی اعلام شود خود را معرفی نکنند همچنین مشمولانی که معافیت‌های موقت دریافت داشته‌اند و پس از انقضاء مدت اعتبار ظرف‌یک ماه برای تجدید رسیدگی خود را معرفی نکنند، غایب شناخته شده و پس از معرفی یا دستگیری در صورتی که طبق مقررات این قانون قادر به‌خدمت و بلامانع تشخیص داده شوند به خدمت اعزام می‌شوند و پس از انجام خدمت مقرر در صورت اعلام اداره وظیفه عمومی موضوع غیبت درمحاکم صالحه قضایی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. و چنانچه دارای عذر موجه نباشند، به شرح زیر اتخاذ تصمیم خواهد شد:

ماده ۵۸ ـ مشمولین خدمت وظیفه عمومی که برای رسیدگی و یا اعزام جهت طی دوره ضرورت احضار میشوند چنانچه در مهلت یا موعد مقرر خود را معرفی نکنند، همچنین مشمولینی که معافیت موقت دریافت داشته اند و پس از انقضاء مدت اعتبار، ظرف یک ماه برای تجدید رسیدگی

خود را معرفی نکنند، غایب شناخته می شوند، پس از معرفی یا دستگیری در صورتیکه طبق مقررات این قانون قادر به خدمت و بلامانع تشخیص داده شوند به خدمت اعزام می گردند و با آنان به ترتیب زیر رفتار می شود:

۱ ـ مشمولانی که مدت غیبت اولیه آنان در زمان صلح تا سه ماه و در زمان جنگ تا پانزده روز باشد، سه ماه اضافه خدمت و چنانچه مدت غیبت اولیه آنان در زمان صلح بیشتر از سه ماه و در زمان جنگ بیش از پانزده روز باشد به شش ماه اضافه خدمت تنبیه میگردند.

۲ ـ مشمولینی که مدت غیبت اولیه آنان در زمان صلح از یک سال و در زمان جنگ از دو ماه تجاوز نماید، علاوه بر اعمال اضافه خدمت مذکور در بند (۱)، فراری محسوب می شوند و به مراجع صالح قضائی معرفی می گردند.

الف – مشمولان غایب زمان صلح که در زمان صلح خود را معرفی کنند پس از تعیین تکلیف مشمولیت یا انجام خدمت دوره ضرورت به مدت ۶ماه تا یک سال و مشمولانی که دستگیر شده باشند به مدت یک سال تا دو سال از دریافت کارت پایان خدمت یا معافیت محروم خواهند شد.

ب – مشمولان غایب زمان صلح که خود را در زمان جنگ معرفی نمایند پس از پایان خدمت یا معافیت بلافاصله کارت مربوطه را دریافت خواهندداشت و کسانی که دستگیر شوند به مدت ۲ سال ۴ سال از دریافت کارت پایان خدمت محروم خواهند شد.

تبصره ۱ ـ مشمولین غایبی که به خدمت اعزام می شوند در صورتی که در حین خدمت، حسن اخلاق و رفتار و جدیت در انجام وظیفه از خود نشان دهند، یا در عملیات جنگی ابراز شجاعت و فداکاری نمایند به طوری که مراتب مورد گواهی فرماندهان و رؤسای ذیربط باشد، برابر ضوابطی که از سوی ستاد کل ابلاغ می گردد با تصویب مقامات سرلشکری و یا همطراز در سازمان مربوط از انجام اضافه خدمت، یا بخشی از آن معاف می گردند.

تبصره ۲ ـ مشمولینی که تا تصویب این قانون غایب شناخته شده اند چنانچه در داخل کشور ظرف حداکثر شش ماه و آنهایی که در خارج از کشور باشند، ظرف حداکثر یکسال خود را جهت انجام خدمت دوره ضرورت معرفی نمایند، مشمول تنبیهات این قانون نمی شوند.

تبصره ۳ ـ رسیدگی به وضعیت مشمولینی که دارای عذر موجه برای غیبت خویش می باشند برابر آیین نامه ای است که پس از تأیید فرماندهی کل ابلاغ می گردد.

تبصره ۴ ـ در مورد غیبت مشمولین دوره های احتیاط و ذخیره برابر دستورالعملی که در ستاد کل تهیه و پس از تأیید فرماندهی کل ابلاغ می گردد، رفتار می شود.

ماده ۵۸ مکرر ـ نیروی انتظامی موظف است در خصوص شناسایی، تعقیب و دستگیری مشمولان غایب و رسیدگی به وضعیت آنان اقدام نماید و کلیه نهادها و دستگاههای اجرائی مشمول ماده(۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و شرکتهای دولتی و مؤسسات غیردولتی و خصوصی و بانکها و نیروهای مسلح باید همکاری لازم را در این مورد به عمل آورند. آیین نامه اجرائی این ماده توسط سازمان با همکاری وزارتخانه های کشور و دفاع تهیه می شود و پس از تأیید ستاد کل به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ج – مشمولان غایب زمان جنگ که خود را در زمان جنگ معرفی کنند، پس از پایان خدمت یا تعیین تکلیف از نظر مشمولیت به مدت یک تا دوسال و کسانی که دستگیر شوند به مدت ۳ تا ۵ سال از دریافت کارت پایان خدمت یا معافیت محروم خواهند شد.

د – مشمولان غایب زمان جنگ که خود را در زمان صلح معرفی کنند پس از پایان خدمت تا تعیین تکلیف از نظر مشمولیت به مدت ۵ تا ۷ سال وکسانی که دستگیر شوند به مدت ۷ تا ۱۰ سال از دریافت کارت پایان خدمت یا معافیت محروم خواهند شد.

تبصره ۱ – قاضی می‌توانند غایب را به مجازات (تعزیر) دیگری که خود صلاح بداند به جای مجازاتهای فوق محکوم نماید.

تبصره ۲ – مشمولانی که تا تاریخ تصویب این قانون غایب شناخته شده‌اند چنانچه داخل کشور باشند ظرف ۶ ماه و آنهایی که در خارج از باشندظرف مدت یک سال برای رسیدگی به وضع مشمولیتشان خود را به سازمانهای وظیفه عمومی معرفی نمایند بجز مشمولان بند (د) محرومیتهای مندرجدر ماده در مورد آنان اجرا نخواهد شد.

بخش دوم – جرائم و مجازاتها

Naghsh
Council rules and regulations

ماده ۵۹ ـ مشمولین خدمت دوره ضرورت چنانچه در مدت آموزش اولیه و یا در حین خدمت مرتکب غیبت یا فرار گردند به نحوی که ادامه خدمت آنان مستلزم تجدید دوره آموزش باشد، ضمن رسیدگی قانونی به غیبت یا فرار آنان، مجدداً به دوره آموزش اعزام می شوند و پس از پایان آموزش در یگان قبلی به خدمت ادامه می دهند. مدت آموزش قبلی این افراد جزء خدمت آنان محسوب نمی گردد.

تبصره ـ چنانچه در مورد کارکنان وظیفه ای که به دستور مقامات قضائی بازداشت میشوند رأی برائت یا قرار منع پیگرد صادر شود مدت حبس، جزء خدمت وظیفه عمومی آنان محسوب میگردد.

ماده ۶۰ (اصلاحی ۱۳۶۸,۰۹,۰۸)- کسانیکه با ارتکاب اعمالی چون جعل شناسنامه، مهر، امضاء، کارت پایان خدمت، کارت معافیت، استفاده از شناسنامه دیگران، اعمال نفوذ،شهادت کذب، گواهی خلاف واقع، مکتوم داشتن حقیقت، اخذ رشوه، یا فریب دادن مشمول موجبات معافیت خود یا دیگران را از خدمت وظیفه عمومی فراهم سازند، به اتهام آنان در دادگاه صالحه رسیدگی شده و با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تأدیب از وعظ و توبیخ و تهدید به حبس تعزیری از یکسال تا پنج سال محکوم می شوند .

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۶۸,۰۹,۰۸)- چنانچه تقلب یا جعل و یا اخذ رشوه تأثیری در وضعیت مشمول نداشته باشد، مرتکبین با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات ومراتب جرم و مراتب تأدیب از وعظ و توبیخ و تهدید به انفصال از یکسال تا ده سال از خدمات دولتی و ضبط رشوه به عنوان جریمه و شش ماه تا سه سال حبس محکوم خواهند شد .

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۶۸,۰۹,۰۸)- اموالیکه رشوه داده شده، بعنوان جریمه ضبط می گردد و هر گاه ثابت شود که راشی برای حفظ حقوق حقه خود ناچار از دادن رشوه بوده،وجه یا مالی که به رشوه داده شده به او مسترد می گردد .

ماده ۶۱ – پرسنل اداره وظیفه عمومی و نیروهای نظامی و انتظامی و نهادها و ارگانها و مؤسسات دولتی وابسته به دولت و نمایندگان شوراها و انجمنهای اسلامی در صورت ارتکاب جرائم مذکور در ماده ۶۰ علاوه بر انفصال دائم از خدمات دولتی با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تأدیب از وعظ و توبیخ و تهدید به حبس تعزیری از ۳ سال تا ۷ سال محکوم خواهند شد .

ماده ۶۱ (اصلاحی ۱۳۶۸,۰۹,۰۸)- پرسنل اداره وظیفه عمومی و نیروهای نظامی و انتظامی و نهادها و ارگانها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و نمایندگان شوراها وانجمن‌های اسلامی چنانچه با سوء نیت موجبات معافیت یا اعزام مشمولی را به خدمت وظیفه عمومی من غیر حق فراهم سازند به کسر نصف حقوق‌از ۶ ماه الی یک سال برای فرد اول و انفصال دائم از خدمت برای فرد دوم در دادگاه صالحه محکوم خواهند شد .

تبصره (الحاقی ۱۳۶۸,۰۹,۰۸)- هر گاه بموجب قوانین جاری اعمال ارتکابی مذکور در دو ماده ۶۰ و ۶۱ عناوین دیگری داشته باشد، در این صورت به کیفر اشد همان عناوین محکوم می شوند .

تبصره ۱ – نمایندگان شوراها و انجمنهای اسلامی که با سوء نیت موجبات معافیت یا اعزام مشمولی را به خدمت وظیفه عمومی من غیر حق فراهم‌سازند علاوه بر اخراج از شوراها و انجمنها به ازاء هر مورد معافیت به تعزیر طبق قانون تعزیرات محکوم می‌شوند.

تبصره ۲ – هر گاه اعمال ارتکابی متخلفین مذکور در دو ماده فوق عناوین خاص دیگری داشته باشد که مستلزم کیفر خاصی باشد به آن کیفر نیزمحکوم می‌شوند.

ماده ۶۲ – استخدام مشمولان به طور کلی در وزارتخانه ها و مؤسسات وابسته به دولت و در کار خانه ها و کارگاهها و مؤسسات خصوصی بدون داشتن معافیت دائم ممنوع است.

تبصره – استخدام مشمولان غیر غایب در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی با رعایت مقررات این قانون از محدودیت مقرر در موارد فوق مستثنی است.

Naghsh
Council rules and regulations

ماده ۶۳ – استخدام کننده یا استخدام کنندگان مشمولین غایب در وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و نهادها برای هر یک از افراداول و دوم به کسر نصف حقوق از شش ماه الی یک سال و در صورت تکرار سه مورد یا بیشتر به انفصال دائم از خدمت توسط دادگاه صالحه محکوم خواهند شد.

ماده ۶۳ مکرر ـ کسانی که به نحوی مشمولین غایب را در مؤسسات دولتی و غیردولتی از قبیل کارخانه ها، شرکت ها، آموزشگاه ها، کارگاه ها، بنگاه ها، مغازه ها و تعمیرگاه ها، به کارگیری نمایند توسط نیروی انتظامی، وزارتخانه‌های «تعاون، کار و رفاه اجتماعی» و«صنعت، معدن و تجارت» شناسایی و به محاکم صالحه قضائی معرفی می شوند. مجازات اینگونه افراد برای بار اول هزینه سالانه یک سرباز و برای بار دوم و بیشتر هزینه سالانه سه سرباز است.

تبصره ـ ثبت نام در مراکز آموزشی خصوصی و آزاد برای ارائه آموزش به منزله به کارگیری محسوب می شود و مشمول این مجازاتها است.

ماده ۶۴ – اشتغال به کار مشمولان با برگ معافیت موقت یا دفترچه آماده به خدمت فقط مدت اعتبار آنها بلامانع است.

ماده ۶۵ – کلیه افرادی که از اول مهر ماه سال یک هزار سیصد و پنجاه و نه تا پایان جنگ تحمیلی در خدمت وظیفه عمومی بوده اند و یا خواهند بود از لحاظ استخدام در وزارتخانه ها و مؤسسات وابسته بر سایر افرادی که در شرایط مشابه هستند حق تقدم دارند.

ماده ۶۶ – آیین نامه اجرایی این قانون جز در مواردی که در مواد این قانون مرجع خاصی برای آن مشخص شده است توسط وزارتخانه های کشور،دفاع و سپاه تهیه و تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

ماده ۶۷ – کلیه قوانین مغایر با این قانون از تاریخ تصویب این قانون ملغی است.

تبصره – قانون مربوط به معافیت یک نفر از خانواده شهداء از شمول این قانون مستثنی است.

فصل هشتم ـ استفاده دستگاههای غیرنظامی از خدمات کارکنان وظیفه

ماده ۶۶ ـ نیروهای مسلح موظفند در اجراء اصل یکصد و چهل و هفتم (۱۴۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تعدادی از کارکنان وظیفه خود را بنا به درخواست دولت برای امور امدادی، تولیدی، جهاد کشاورزی، آموزشی، تحقیقاتی و پژوهشی، بهداشتی و درمانی مشروط بر این که به آمادگی رزمی نیروهای مسلح آسیبی وارد نیاید در اختیار دولت قرار دهد.

تبصره ـ دولت میتواند از خدمات کارکنان وظیفه به دو صورت زیر استفاده نماید:

الف ـ به عنوان کارکنان وظیفه برای انجام خدمت دوره ضرورت

ب ـ به عنوان استخدام تعهد خدمتی

ماده ۶۷ ـ کلیه کارکنان وظیفه که در اجراء ماده فوق در اختیار دستگاههای دولتی و نهادها قرار میگیرند باید قبل از به کارگیری، دوره های آموزش نظامی مورد نیاز را در نیروهای مسلح طی نمایند.

تبصره ـ مدت آموزشهای نظامی و برنامه تفصیلی آنها مطابق با اساسنامه مربوط در نیروهای مسلح است.

ماده ۶۸ ـ هفتاد درصد(۷۰٪) کارکنان وظیفه اختصاص یافته به هر یک از صورتهای مذکور در تبصره ماده (۶۶) این قانون باید در مناطق محروم به کار گرفته شوند مگر نخبگان و افرادی که مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر دارند و خدمت آنان در مناطق غیرمحروم به تشخیص بالاترین مقام سازمان ذیربط ضروری باشد.

ماده ۶۹ ـ تعیین هر یک از دستگاهها برای استفاده از خدمت مشمولین اعم از مشمولین بندهای (الف) و (ب) تبصره ماده (۶۶) و همچنین تعداد نیازمندی آنها بر اساس درخواست دستگاه دولتی و تأیید دولت، پس از بررسی ستاد کل به تصویب فرماندهی کل می رسد.

ماده ۷۰ ـ مشمولین موضوع بند (الف) تبصره ماده (۶۶) پس از طی آموزش نظامی برابر مقررات این قانون به درجات نظامی نائل و برای انجام خدمت دوره ضرورت مأمور میگردند و پس از پایان خدمت نیز از کارت پایان خدمت دوره ضرورت که توسط سازمان صادر میگردد برخوردار میشوند.

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۱ ـ استفاده از لباس نظامی و علائم آن توسط کارکنان وظیفه مأمور به مراکز دولتی ممنوع است و در صورت درخواست بالاترین مقام سازمان بکار گیرنده و موافقت ستاد کل لباس متحدالشکل با علائم مشخص برای این کارکنان طراحی می شود.

تبصره ۲ ـ حقوق و مزایا، خوراک، پوشاک، خوابگاه، بهداشت، درمان و سایر حقوقی که کارکنان وظیفه نیروهای مسلح از آن برخوردار می گردند، از محل بودجه دستگاه بکار گیرنده تأمین می شود. میزان هزینه مربوط به هر یک از آنها برابر با مقررات جاری در نیروهای مسلح است که همه ساله از سوی ستاد کل ابلاغ می گردد.

تبصره ۳ ـ مواد (۶)، (۸) و (۹) قانون نیز مشمول مقررات این فصل می گردد.

ماده ۷۱ ـ سازمان به کارکنان وظیفه موضوع بند (ب) تبصره ماده (۶۶) در قبال تعهد خدمتی که به دستگاههای به کار گیرنده می سپارند پس از انجام کامل تعهد، کارت پایان خدمت می دهد.

تبصره ۱ ـ مدت تعهد خدمت اینگونه مشمولین حداقل چهل و هشت ماه است. این مدت شامل دوره تحصیل و آموزش سازمانهای بکار گیرنده آنان نمی گردد، ولی مدت آموزش نظامی جزء مدت تعهد آنان محسوب می شود.

تبصره ۲ ـ حقوق و مزایای مشمولین مذکور توسط دستگاههای بکار گیرنده و براساس مقررات استخدامی آنها پرداخت می شود.

تبصره ۳ ـ تعهد کلیه مشمولینی که تا تاریخ تصویب این قانون در اختیار سازمانهای خارج از نیروهای مسلح قرار گرفته اند، مطابق مقررات قبلی است و از تاریخ ابلاغ این قانون نیز سازمانهای مذکور تنها در چهارچوب مقررات پیش بینی شده در این فصل مجاز به استفاده از خدمت مشمولین می باشند.

ماده ۷۲ـ آن دسته از متعهدین موضوع بند (ب) تبصره ماده (۶۶) که قبل از اتمام مدت تعهد به هر علت از خدمت برکنار می شوند جهت تعیین وضعیت خدمت به سازمان معرفی می گردند.

تبصره ـ چنانچه علت برکناری، بیماری یا عدم صلاحیت ناشی از اعمال غیرارادی آنان به تشخیص سازمان بکار گیرنده باشد، مدت خدمت انجام شده به تناسب جزء خدمت دوره ضرورت محسوب می گردد.

ماده ۷۳ ـ کلیه دستگاههای بکارگیرنده کارکنان وظیفه موظفند موارد غیبت یا فرار مشمولین موضوع بند (الف) تبصره ماده (۶۶) را به یگان مأمورکننده و ترک خدمت (فرار) مشمولین موضوع بند(ب) ماده مذکور را به سازمان منعکس نمایند.

ماده ۷۴ ـ دولت موظف است هزینه آموزش مشمولین وظیفه مأمور را به تعداد سهمیه اختصاص یافته به طور سالانه بر اساس سرانه آموزشی به میزان چهار هزار برابر ضریب ریالی محاسبه و در اختیار ستاد کل قرار دهد تا ستاد کل به میزان سهمیه واگذاری به سازمان های آموزش دهنده پرداخت نماید.

ماده ۷۵ ـ در زمان جنگ و یا بسیج همگانی، با تصویب فرماندهی کل کلیه کارکنان وظیفه مأمور به خارج از نیروهای مسلح و یا بخشی از آنان برابر زمانبندی ستاد کل برای انجام خدمت دوره ضرورت در نیروهای مسلح فراخوانده میشوند که در این صورت خدمت باقیمانده خود را در نیروهای مسلح انجام می دهند.

ماده ۷۶ ـ آیین نامه اجرائی این فصل توسط ستاد کل با همکاری دولت و سایر نهادهای ذی ربط تهیه می شود و به تصویب فرماندهی کل می رسد.

ماده ۷۷ ـ نیروهای مسلح مکلفند کارکنان وظیفه را طوری تقسیم کنند که در خاتمه دوره آموزش و ابتداء بکار گیری حتی الامکان متناسب با تحصیلات و قابلیتها بکارگیری شوند و برنامه ریزی برای تربیت دینی و اخلاقی آنان صورت گیرد.

تبصره ۱ ـ کارکنان وظیفه در طول مدت دوره آموزش نظامی و تخصصی، مورد ارزیابی قرار می گیرند و مبتنی بر مدرک و رشته تحصیلی، آموزش، مهارت و تواناییها، برای هر فرد، دو رسته اصلی و فرعی تعیین می گردد و فرد باید در رسته اصلی یا فرعی خود بکار گیری شود.

تبصره ۲ ـ دستورالعمل اجرائی این ماده توسط ستاد کل تهیه و ابلاغ میگردد.

Naghsh
Council rules and regulations

فصل نهم ـ سایر مقررات

ماده ۷۸ ـ به منظور ارتقاء منزلت و بهینه سازی اوقات فراغت کارکنان وظیفه باید زمینه های استمرار آموزشهای نظامی، عقیدتی، سیاسی، ورزشی، خدماتی، فنی و حرفه ای و سوادآموزی در ضمن خدمت فراهم گردد.

تبصره ۱ ـ دولت مکلف است امکانات، تجهیزات و اعتبارات مورد نیاز اجرای آموزشهای مذکور را تأمین نماید.

تبصره ۲ ـ آیین نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه توسط وزارت دفاع با همکاری دستگاههای ذی ربط تهیه می شود و پس از تأیید ستاد کل به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۷۹ ـ در مراکز و پادگانهای آموزشی و یگانها دفتر مشاوره و راهنمایی برای کمک به سربازان و ارتباط با خانواده آنان در موارد لازم تشکیل میگردد. این دفاتر موظف اند به محض ورود سرباز به پادگان و یگان محل خدمت بر اساس فرمهای از پیش طراحی شده محل آموزش و محل خدمت فرد و نحوه ارتباط خانواده با مشمول و یگان را به خانواده اطلاع دهد و نظرات خانواده را در مورد استعدادها، تواناییها و ویژگیهای خاص فرد جویا شود.

تبصره ۱ ـ در طول مدت خدمت، این دفتر باید بر اساس شناسایی فرد کمکهای لازم به او را به عمل آورد و با خانواده مشمول حتی در مورد زمان ورود و خروج فرد در یگان تماس داشته باشد.

تبصره ۲ ـ دستورالعمل اجرائی این ماده توسط ستاد کل تهیه و ابلاغ می گردد.

ماده ۸۰ ـ کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی موضوع ماده(۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱ / ۶ / ۱۳۶۶ و سایر شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و سهام آنها منفرداً یا مشترکاً به وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی، به استثناء بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه قانونی، تعلق داشته باشند و همچنین شرکتها و مؤسسات دولتی که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها، مستلزم ذکر یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه وابسته به وزارت نفت و شرکتهای تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکتهای تابعه موظفند با همکاری شهرداری ها خدمات و تسهیلات لازم نظیر استفاده از ورزشگاهها، قطارها، اتوبوسها، گردشگاهها، سینماها و موزه‌ها را برای کارکنان وظیفه در حین خدمت فراهم نمایند.

تبصره ـ آیین نامه اجرائی این ماده توسط وزارت دفاع با همکاری وزارت کشور و رئیس شورای عالی استانها و دستگاههای ذی ربط تهیه می شود و پس از تأیید ستادکل به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۸۱ ـ کلیه کارکنان وظیفه و عائله تحت تکفل آنها مطابق آیین نامه های که از سوی وزارت دفاع با همکاری وزارتخانه های کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه می شود و پس از تأیید ستاد کل به تصویب هیأت وزیران می رسد تحت پوشش بیمه خدمات درمانی نیروهای مسلح قرار می گیرند.

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۱ ـ این بیمه به مدت حداکثر یکسال پس از پایان خدمت دوره ضرورت تا زمانی که سربازان فوق اشتغال بکار پیدا نکرده اند، استمرار می یابد.

تبصره ۲ ـ دولت موظف است خانواده هایی را که با اعزام مشمول به خدمت سربازی از نظر تأمین معیشت زندگی با مشکل مواجه می شوند و قادر به تمشیت امور خود نباشند بر اساس مفاد قانون نحوه کمک به خانواده‌های مشمولینی که قدرت اداره معاش خود را از دست می دهند مصوب ۳ / ۶ / ۱۳۶۶ تا پایان خدمت تحت پوشش قرار دهد.

ماده ۸۲ ـ مقررات این قانون نافی اختیارات فرماندهی کل نیست.

ماده ۸۳ ـ کلیه کارکنان وظیفه در طول خدمت سربازی تحت پوشش بیمه عمر و حوادث موضوع قانون بیمه عمر و حوادث پرسنل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و سازمانهای تابعه و وابسته به آنها مصوب ۳۰ / ۶ / ۱۳۷۶ قرار می گیرند.

ماده ۸۴ ـ صد درصد(۱۰۰٪) درآمدهای حاصله از ارائه خدمات به مشمولان در اخذ معافیت‌ها و همچنین جریمه ها به توسعه و تقویت و تجهیز رده های وظیفه عمومی و بهبود سطح خدمات سازمان وظیفه عمومی به مشمولان، پس از واریز به خزانه طبق قانون بودجه سالانه در اختیار نیروی انتظامی قرار می گیرد.

قانون فوق مشتمل بر شصت و هفت ماده و پنجاه و هفت تبصره در جلسه روز یکشنبه بیست و نهم مهر ماه یک هزار و سیصد و شصت و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۸ /۸ /۱۳۶۳ به تأیید شورای محترم نگهبان رسیده است.

رییس مجلس شورای اسلامی – اکبر هاشمی

از تاریخ ۱۳/ ۸/ ۱۳۶۳ (تاریخ ابلاغ قانون خدمت وظیفه عمومی) مشمولان مذکور در قانون تربیت تکنیسین بهداشت و مبارزه با بیماریها مصوب ۱۸/ ۵/ ۱۳۶۲ و مشمولان قانون تربیت بهداشتکاران دهان و دندان مصوب ۲۳/ ۱/ ۱۳۶۰ پس از طی دوره آموزش مقدماتی نظامی و در صورت عدم نیاز نیروهای مسلح به تخصص مربوطه آنان چنانچه تعهد پنج سال خدمت خود را در روستاها و مناطق عشایری انجام داده یا بدهند از خدمت دوره ضرورت معاف خواهند بود.

ماده ۱ – سپاه پاسداران و کمیته انقلاب اسلامی، ژاندارمری و شهربانی جمهوری اسلامی موظفند مشمولان غایب را پس از گذشت سه ماه از تصویب این قانون شناسائی و دستگیر نموده و به حوزه وظیفه عمومی محل دستگیری تحویل دهند. چنانچه اینگونه مشمولان در موعد مقرر حاضر به انجام خدمت نگردیده مجدداً دستگیر و به مراجع قضایی محل تحویل خواهند شد.

تبصره – نیروهای مذکور در این ماده موظفند سربازان فراری را دستگیر و به مراجع صالحه تحویل دهند.

ماده ۲ – مجازات مشمولین غایب زمان جنگ که بار دوم دستگیر شوند، علاوه بر مجازات مقرر در ماده ۵۸ خدمت وظیفه عمومی یک تا سه سال حبس تعلیقی خواهد بود و در هر حال موظف به انجام خدمت وظیفه عمومی میباشند.

ماده ۳ – مدت خدمت دوره ضرورت مشمولین غائب زمان جنگ که خود را پس از سه ماه از تاریخ تصویب این نامه معرفی نمایند، سه ماه غائبینی که دستگیر شوند، شش ماه بیش از سایر مشمولین خواهد بود. بدیهی است مشمولین غائبی که تا سه ماه بعد از تاریخ تصویب این قانون خود را معرفی نمایند، خدمت اضافی نخواهند داشت.

تبصره – تا زمان تصویب این قانون افرادی که در دوران غیبت از طریق بسیج مدتی را در جبهه گذرانده اند، این مدت از اضافه خدمت آنان کسر خواهد شد.

ماده ۴ – کسانی که بنحوی مشمولین غایب زمان جنگ را در مؤسسات غیردولتی از قبیل کارخانه، کارگاه، و بنگاه، مغازه بکار گیرند، توسط نیروهای مذکور در ماده ۱ این قانون شناسائی و به محاکم صالح قضایی معرفی خواهد شد. مجازات اینگونه افراد یک تا سه سال حبس خواهد بود.

تبصره – به پرونده های مواد ۲ و ۴ این قانون خارج از نوبت در مراجع قضائی رسیدگی خواهد شد.

ماده ۵ – سازمانهای نظامی و انتظامی موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند که کلیه افراد وظیفه در زمان جنگ یا بسیج همگانی حداقل یکسال از خدمت دوره ضرورت را در مناطق عملیاتی انجام دهند. مگر در مواردی که به تشخیص شورای عالی دفاع وجود افرادی در غیرمناطق عملیاتی ضروری باشد.

ماده ۶ – آئیننامه اجرائی این قانون ظرف مدت یکماه برابر ماده ۶۶ قانون وظیفه عمومی تهیه و بمورد اجراء گذارده خواهد شد.

ماده واحده (الحاقی ۰۱ ,۰۹ ,۱۳۶۶)– بسیجیان، جهادگران و سایر افراد که در اسارت و یا گروگان دشمن باشند و یا به اسارت و گروگان گرفته شوند، با تأیید حفاظت اطلاعات سپاه و ارتش حسب مورد مدت اسارت و یا گروگان بودن آنان در حکم خدمت وظیفه عمومی (اعم از ضرورت، احتیاط و ذخیره) محسوب میگردد .

Naghsh
Council rules and regulations

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۶۶٫۰۹٫۰۱)- برای افراد مذکور در ماده واحده که مدت اسارت و یا گروگان آنان دو سال باشد، کارت معافیت دائم از انجام دوره ضرورت صادر و اگر بیش از دو سال در اسارت یا گروگان باشند، این مدت از دوره های احتیاط و ذخیره خدمت وظیفه عمومی آنان کسر خواهد شد .

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۶۶٫۰۹٫۰۱)- افراد موضوع ماده واحده که مدت اسارت و یا گروگان بودن آنان کمتر از دو سال بوده و فاقد شرایط معافیت باشند، مابقی خدمت خود را در صورتیکه کمتر از یکسال باشد در نزدیکترین واحد نظامی انتظامی محل سکونت می‌گذرانند و در غیر این صورت نسبت به مابقی خدمت همانند سایر مشمولین با آنان رفتار خواهد شد .

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۶۶٫۰۹٫۰۱)- آئیننامه اجرائی این قانون توسط وزارتخانه‌های دفاع، سپاه و کشور ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید .

Naghsh
Council rules and regulations